

Vänsterpress om Ukraina-kriget i slutet av maj 2022

Kriget har nu gått in på sin fjärde månad. Ryssland har nått framgångar i östra Ukraina, medan man blivit tillbakatryckt i norr. Ukraina håller på att kraftigt upprusta, men det tar tid. Ryssland har svårare att ersätta sina förluster både materiellt och med soldater. Så mycket tyder på att kriget kommer att bli långvarigt.

Flamman-artikeln om Nato nedan har tagits med därför att den till stor del handlar om en fråga som tagits upp tidigare, nämligen om Sveriges Fredsråd, vars ordförande visade sig vara krigsivrare i stället för fredsduva. Vi har även tagit med en artikel ur SKP:s tidning *Riktpunkt* om denna affär (se även artikeln [Med historien som fiende – ordföranden i Sveriges Fredsråd](#)).

Innehåll

Clarté	1
<i>Den liberala ordningens pågående sönderfall i Ryssland</i>	1
Flamman	3
<i>Historisk vändpunkt om Nato – då bråkar fredsrörelsen</i>	3
Internationalen	5
<i>Därför bör Ukrainas statsskuld avskrivas</i>	5
<i>Vad är Sotsialny Ruch och vad kämpar vi för</i>	9
<i>Fackliga utmaningar i krigets Ukraina</i>	12
Offensiv	13
<i>Global solidaritet med ryska antikrigsaktivister</i>	13
Riktpunkt	14
<i>Stödjer Sveriges Fredsråd den ryska invasionen?</i>	14

Lästips

Nytt på *marxistarkivet* denna vecka:

[Internationell press om Ukraina-kriget i slutet av maj 2022](#)

Benny Andersson: [I tsarernas fotspår. Den ryska imperialismen vaknar på nytt](#)

Adam J Sacks: [Ryska reaktionärer gav en modell åt den moderna kontrarevolutionen](#)

Se även:

[Internationell press om Ukraina-kriget i mitten av maj 2022](#) (från förra veckan)

[Vänsterpress om Ukraina-kriget 19 maj 2022](#) (från förra veckan)

[Fredsrörelsens putinister](#) och [Principlös fredsrörelse](#) (om motsättningarna i den svenska fredsrörelsen), samt [Ryska vägskyltar – kulturellt folk mord](#) (från bloggen *Svensson*)

Clarté

Den liberala ordningens pågående sönderfall i Ryssland

Mats Parner

Clarté, 19/5 2022

Boris Jeltsin lämnar Kreml. Hans befogenheter överförs tillfälligt till premiärminister Vladimir Putin. Foto © Kremlin.ru, CC BY 3.0 , via Wikimedia Commons

”Björnen anhåller inte om någons tillåtelse. Han betraktas som tajgans suveräna härskare, och jag vet med säkerhet att han avvisar alla planer på att flytta. Aldrig ger han upp tajgan till någon annan.”

Dessa meningar skrevs ner i oktober år 2014 och är den ryske presidenten Vladimir Putins. De vittnar om omedgörlighet och om en stark tilltro till den egna regelboken. Sju månader tidigare, i mars 2014, hade Krim annekterats, eftersom ”vi nu” – enligt Putins försäkran den 4 mars – ”bevittnar en framfart av reaktionära element, nynazister, antisemitiska krafter och nationalisterna i olika delar av Ukraina och även i centralorten Kiev”. Införlivandet av Krim skedde det oaktat i uppenbar strid med internationell rätt, och de nyss citerade tillvitelsen har de senaste åren reviderats till förbannelse.

För att ge Krim-aktionen ett mått av legitimitet arrangerade man hastigt en folkomröstning söndagen den 16 mars. Där fick halvöns valmanskår ta ställning till två alternativ som bägge indikerade att Krim skulle förenas med Ryssland igen. Möjligheten att Krim skulle fortbestå som okränkbar del av Ukraina erbjöds inte. Man tillät inte heller opartiska valobservatörer. Det hette sedan att valdeltagandet hade uppgått till 83 procent och att 95,5 procent av dessa satsat på rätt häst (eller snarare på rätt björn).

Ovedersägligt är att 2014 års Ryssland under en längre tid utvecklats i auktoritär riktning, och på den vägen har man bara fortsatt till den 24 februari 2022 och därefter i ytterligare ett par månader. Dock existerar ett förflutet då åtskilligt tedde sig annorlunda:

Redan Nikita Chrusjtjov hade smärre tövädersambitioner på 1950-talet, men det stora genombrottet kom först år 1987, när Michail Gorbatjov lanserade sitt paket med Glasnost och Perestrojka – med de ungefärliga betydelseerna öppenhet och nybyggnad/ombyggnad. Den reformverksamhet som då kom till stånd var både nödvändig och önskvärd. Med ens kunde Sovjet-medborgarna tala relativt fritt och göra sina egna val utan direkta risker för påföljder och efterräkningar. Men utfallet blev dessvärre ett helt annat än det åsyftade. I flera decennier hade kommunistpartiets maktmonopol OCH det politiska förtrycket hållit sovjetsystemet samman, men nu hade dessa spärrar plötsligt avlägsnats. Detta ledde till Sovjetunionens oförmodade kollaps i en process lika kortvarig som en bastuvistelse i hundragradig värme.

På Gorbatjovs 1980-tal följde så Boris Jeltsins kaotiska 90-talsarmod med restaurerad kapitalism samt begynnande oligarkstyre. Herrar som Michail Chodorkovskij, Roman Abramovitj och Boris Berezovskij pralade med både miljardinkomster och maffiaskydd och blev den nya epokens hjältar och antihjälter efter sanslösa korruptionsaffärer. Den genomsnittliga livslängden för ryskfödda män hade i mitten av årtiondet sjunkit till 58 år (mot 66 för kvinnor). Aleksandr Solsjenitsyn (1918–2008) menade att 1990-talet, samman med det tidiga 1600-talet och krigsåren 1917–1921, gjorde skäl för epitetet ”Den stora oredans tid” i rysk politik.

Vladimir Putin handplockades som Jeltsins premiärminister 1999 och utsågs till president följande år. Efter att den ryska grundlagen justerats vid lämpliga tillfällen är han numera diktator på livstid. Putins första år i Kreml blev ganska framgångsrika tack vare betydande prisstegringar på gas och olja och en positivt inställd befolkning. Viss ordning skapades ur kaos. Den nye presidenten tenderade rent av att bli folkkär och kunde glädja sig åt erkänn-samma recensioner även i utländska medier.

Men sötebrödsdagarna upphörde, inte med en hejdundrande krasch, utan genom att de små stegens tyranni successivt blev alltmer uppenbara. Demokratiska fri- och rättigheter har begränsats i etapper. 2012 stiftades den besynnerliga ”lagen mot gaypropaganda” som förbjöd all HBTQ-upplysning för det växande släktet. Denna lag blev, påpekar Martin Kragh i *Det fallna imperiet* (förlaget Fri Tanke, 2022), ”en hund-vissla för världens illiberala autokrater”. Turkiets Recep Erdogan, Ungerns Viktor Orbán och Filippinernas Rodrigo Duterte lystrade till signalerna från Moskva och gjorde high five.

Den ryska agitationen mot ett antal europeiska länder har gradvis blivit allt lögnaktigare. Man hävdar att könsbyten på treåringar utförs i Tyskland, att pedofili accepteras i Italien, att bordeller för djursex legaliseras i Danmark, att skolbarn i väst lär sig att Jesus Kristus var bisexuell o s v. Nyligen har Ingmar Bergman, Astrid Lindgren, Ingvar Kamprad och gamle kungen Gustav V på tidstypiskt maner utmålats som nazister, vilket är att göra hönor av fjädrar. Även statsledningen i Ukraina sägs vara nazistisk.

Det är Kremls monomana upptagenhet av fiendebilder jämte kraven på ryska säkerhetszoner utanför det egna territoriet som ligger bakom det fullskaliga angreppet på Ukraina.

Sommaren 2020 offentliggjorde Vladimir Putin en artikel om upprinnelsen till andra världskriget i den amerikanska tidskriften *National Interest*. Där urskuldade han det rysk-tyska icke-angreppskontraktet av den 23 augusti 1939 – ”Molotov-Ribbentrop-pakten” – och intygade att det var Polen som började kriget. Polen!

I går Polen, i dag Ukraina. Låt oss göra vårt bästa för att justera Putins världsbild.

Flamman

Historisk vändpunkt om Nato – då bråkar fredsrörelsen

Noa Söderberg

Flamman, 26/5 2022

Svenska fredskommittén anklagar Vänsterpartiet för att splittra Natomotståndet genom att ta avstånd från kommunister. ”Det är viktigt att vi som parti har gränser för med vilka vi samarbetar”, säger V:s biträdande partisekreterare Hanna Gedin.

Söndag 22 maj samlades omkring 900 personer från olika delar av Göteborgs fredsrörelse för att demonstrera mot svenskt Natomedlemskap. Bland talarna fanns den svenskamerikanska socialantropologen Brian Palmer, Fi-lokalpolitikern Martin Jordö och rockartisten Slowgold. Medarrangörer var bland andra Kristna Fredsrörelsen, Palestinagrupperna och Feministiskt initiativ. En särskild organisation som annars tagit sig ton i Natofrågan sågs inte till: Vänsterpartiet. De höll i stället sin egen manifestation, om samma fråga, en vecka tidigare.

Svenska Fredsrörelsen – Sveriges största och mest välkända fredsorganisation – deltog inte i någon av dem.

De organisationer som ser sig som en del av den övergripande fredsrörelsen är splittrade när de ska mobilisera mot svenskt Natomedlemskap – en av få frågor där alla organisationer är överens. I kärnan av konflikten finns en fredsförening som har övervakats av Säpo och ett vänsterparti som anklagas för att splittra hela rörelsen.

Bertil Gustafsson är ordförande för Svenska fredskommittén och spindel i det Natokritiska nätverk som arrangerade demonstrationen i Göteborg och liknande möten på 19 andra orter runt om i Sverige. Han är besviken.

– Det blir inte den stora bredd som jag hade hoppats på. Det finns ju ett jättemotstånd i svenska folket, och djupt in i socialdemokratin. Men S får du inte med ut på gatorna. Och V backar också nu. Det är ett märkligt politiskt klimat i landet.

Så har det inte alltid låtit. Svenska fredskommittén bildades 1949 av bland andra författaren Moa Martinsson och arbetarmålaren Albin Amelin. Formellt var de oberoende, men banden till dåvarande Sveriges kommunistiska parti – som senare blev Vänsterpartiet – var starka. Föreningen stod under bevakning av Säpo fram till 80-talet.

I dag sitter de i Solidaritetshuset i Stockholm och sysslar främst med kampanjer mot kärnvapen. När det stod klart att Sverige var på väg att lämna in en Natoansökan började de samla likasinnade för gemensamma demonstrationer runt om i landet. Bertil Gustafsson tog kontakt med Vänsterpartiets utrikespolitiska talesperson Håkan Svenneling.

– Han sade ”vi stödjer detta fullt ut” och att han skulle skicka ut materialet till 27 000 förtroendevalda runt om i landet, säger Gustafsson.

Men vissa lokala V-föreningar ville ordna egna demonstrationer. Gustafsson säger att han och V:s biträdande partisekreterare Hanna Gedin då kom överens om att skriva att ”delar av Vänsterpartiet” stod bakom initiativet.

– Det var dealen vi gjorde. Men sedan verkar det som att ledningen i V har fått lite kalla kårar, säger Gustafsson.

Göteborgs V-avdelning, som hade anmält sig till Svenska fredskommitténs stordemonstration, drog sig ur. Enligt Bertil Gustafsson skedde det efter en uppmaning från V:s partiledning till samtliga lokalorganisationer: lämna samarbetet.

– Då ringde jag Hanna Gedin och sade ”vad är detta?” och hon sade: vi har ingen lust att sitta i valdebatterna och diskutera vår partihistoria. Vi har principbeslut att inte samarbeta med kommunister.

Enligt Gustafsson hade Kommunistiska partiets anslutning till nätverket fått V att tänka om. Kommunisternas partiledare Povel Johansson delar den verklighetsbeskrivningen. På sitt Twitterkonto går han till hård attack mot V för att splittra Natomotståndet genom ”hål i huvudet-sekterism”.

Men Gustafsson säger också att avståndstagandet har kopplats ihop med en annan sak: Svenska fredskommitténs deltagande i paraplyorganisationen Sveriges fredsråd. Den leddes nyligen av en person som kort efter sin avgång skrev på sociala medier att hon ”hoppas att de ryska styrkorna stannar kvar och gör jobbet”. Uttalandet har lyfts upp i flera medier, tillsammans med uppmaningar om att V måste klippa sina band till Putinvänliga personer.

– Det har varit tal om Sveriges fredsråd, men det är fel, lögn, säger Gustafsson till Flamman.

Hur menar du?

– De har aldrig varit med i kampanjen.

Men ni, som leder kampanjen, har en styrelseplats i Sveriges fredsråd. Kan du inte förstå att man vill bryta samarbetet med er då?

– Jag har inte ens läst intervjun, där hon (före detta ordföranden, reds. anm.) uttalat sig. Jag fick reda på det via de här historierna. Jag kan inte som ordförande gå och kontrollera vad alla människor skriver och gör som finns i organisationer som vi samarbetar med.¹

Har det varit aktuellt för Svenska fredskommittén att bryta samarbetet med Sveriges fredsråd?

– Hon är ju borta nu. Det är en ny styrelse. Det är ju viktigt med samarbete. Nej, varför ska vi göra det, herregud.

Gustafsson säger att han ser Rysslands invasion av Ukraina som ett folkrättsbrott och att även Sveriges fredsråd har antagit ett fördömande uttalande där de säger detsamma.

– Min syn på detta är att USA inte är skuldfria. Det är de som skapat konflikten. Men kriget har Ryssland skapat, och det strider mot folkrätten.

I Sveriges fredsråds nya styrelse sitter bland andra läkaren och debattören Anders Romelsjö, som tidigare har påstått att hjälporganisationen Vita hjälmarna förfalskat bevis på att den syriska regimen använt kemiska vapen, och Hans Öhrn från föreningen Syriensolidaritet, som har uttryckt stöd för Bashar al-Assads regim.

Håkan Eriksson, ordförande för V Göteborg, beskriver historien i omvänd ordning: de bestämde lokalt att de inte ville ha samröre med Sveriges fredsråd. Sedan skickade de information om bakgrunden till partiledningen, som spred det vidare. Men han vill inte kalla det ett ”dekret” eller ”uppmaning” till andra lokalgrupper, utan bara ”information”.

¹ Om denna historia, se [Med historien som fiende – ordföranden i Sveriges Fredsråd](#). Det är dock märkligt att den utfrågade Bertil Gustafsson inte kände till denna historia, som f ö inte handlade om en intervju, utan om ett skandalöst uttalande på Facebook av den dåvarande ordföranden Agneta Norberg. Detta slogs upp i ledare i både *DN* och *Expressen* (plus en del andra tidningar). Läser inte Bertil G. ledare om frågor som gäller svenska fredsorganisationer i stora nationella tidningar? Hennes uttalanden har för övrigt t o m kritiserats av Sveriges Kommunistiska Parti (SKP) i dess tidning Rikt punkt, se: <https://riktpunkt.nu/2022/05/stodjer-sveriges-fredsrad-den-ryska-invasionen/>

– Vi var med i en samverkan och så fick vi till oss information som vi inte kände till när vi gick in, om några av de andra organisationerna i samarbetet. Att de inte delar vår uppfattning om kriget i Ukraina. Då valde vi att lämna samarbetet kring just den specifika demonstrationen. Det påverkar inte oss så jättemycket, vi har haft andra manifestationer, och det är klart och tydligt att vi både står ovillkorat bakom Ukrainas rätt att försvara sig och emot ett svenskt Natomedlemskap, säger Eriksson.

Han nämner inte Kommunistiska partiet, utan fokuserar på just Svenska fredskommittén och andra organisationer som är medlemmar i Sveriges fredsrad. Eriksson bekräftar att uttalandena från Sveriges fredsrad tidigare ordförande varit en avgörande anledning till avståndstagandet, men säger att hennes avgång inte förändrar hans bedömning.

– Man får se om det här blir en förändring. Men om man går in på deras hemsida så får man intrycket att det inte bara handlar om en enskild företrädare, säger Eriksson och fortsätter:

– Vi såg en alldeles för stor acceptans och till och med försvar av Rysslands krig mot Ukraina. Det är orsaken.

V:s biträdande partisekreterare Hanna Gedin väljer att svara på Flammans frågor genom ett skriftligt uttalande. Hon skriver:

”Vänsterpartiet är en tydlig och fast röst mot Nato i den debatt som pågår och det är bra att många arbetar med frågan på olika sätt. Samtidigt är det viktigt, inte minst för Natomotståndets trovärdighet, att vi som parti har gränser för med vilka vi samarbetar. Det är något vi alltid behöver ta ställning till och hantera om det kommer fram ny information. När det gäller kampanjen Nej till Nato (den som Svenska fredskommittén initierade, reds. anm.) så har Vänsterpartiet centralt inte varit del av kampanjen, utan eventuell medverkan har varit på lokal nivå. Så görs ibland med kampanjer i vårt parti.”

Några följdfrågor – om var gränsen för samarbete går, om det stämmer att partiet har ett principbeslut om att inte synas i samma sammanhang som Kommunistiska partiet, om det stämmer att partiledningen har uppmanat lokalgrupper att dra sig ur och om det i så fall också har att göra med kopplingen till Sveriges fredsrad – vill Gedin inte svara på.

Internationalen

Därför bör Ukrainas statsskuld avskrivas

Sushovan Dhar

Internationalen 26/5 2022

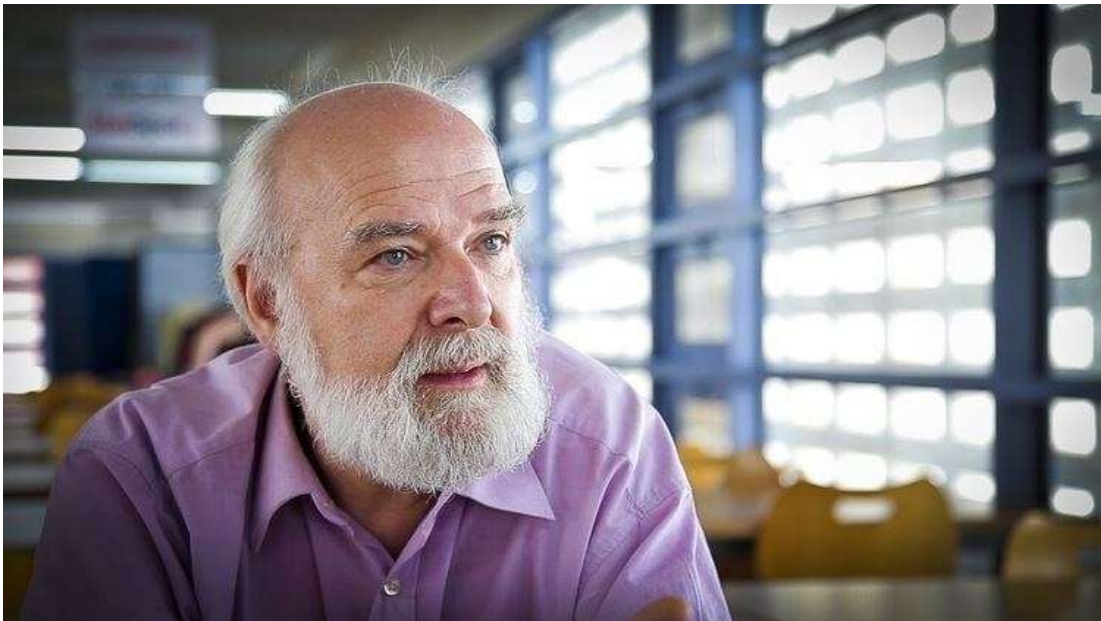
Efter Sovjetunionens fall hade Ukraina ingen statsskuld, men under de senaste 30 åren har landets korrupta politiker och oligarker – oavsett om de varit pro-ryska eller pro-västliga – sett till att landet har skaffat sig det. Och under brinnande krig fortsätter den Årainska regeringen att föra en nyliberal politik för att betala av på skulderna. Det enda rimliga vore att avskriva Ukrainas statsskuld. Det menar den belgiske marxistiske ekonomen Eric Toussaint i denna intervju med Sushovan Dhar² från Committee for the Abolition of Illegitimate Debt (CADTM).

Hur hög är Ukrainas statsskuld, och vilka är de största långivarna?

– Ukrainas utlandsskuld, offentlig och privat, är omkring 130 miljarder dollar. Hälften av denna skuld är regeringens och den andra halvan den privata sektorns. Staten har också en

² Sushovan Dhar är facklig aktivist och politisk kommentator, baserad i Kolkata, Indien. Han skriver regelbundet i *International Viewpoint* och på <http://www.cadtm.org/>

intern skuld på mer än 40 miljarder dollar. 2021 uppgick den offentliga utlandsskulden i form av statspapper till 20 miljarder dollar. Alla dessa (det var 14 värdepappersemissioner) regleras av engelsk lag, och i händelse av en dispyt kan brittiska domstolar tvingas agera. 2021 uppgick skulden till IMF (Internationella valutafonden) till mer än 13 miljarder dollar. Skulden till Världsbanken, den Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) och slutligen Europeiska investeringsbanken (EIB) uppgick till 8 miljarder dollar. De summor som ska betalas tillbaka 2022 för både utlands- och inhemska skulder är enorma och med tanke på krigssituationen ohållbara. Och slutligen är det Ukrainas bilaterala utlandsskuld till Kina, Frankrike, Tyskland, andra EU-länder, USA och en skuld på 3 miljarder dollar till Ryssland. Sedan början av den ryska invasionen har Ukrainas statsskuld ökat kraftigt eftersom IMF och Världsbanken har beviljat nya lån på 5 miljarder, och andra multilaterala finansinstitutioner har också beviljat nödlån. Och regeringen utfärdade mer än 2 miljarder dollar i nya skuldförbindelser, kallade krigsobligationer.

Den belgiske historikern och marxisten Eric Toussaint.

Vad har Ukrainas skulder för bakgrund?

– Låt mig ge er en kort historia om Ukrainas skuldsättning sedan det blev självständigt för lite mer än 30 år sedan, när Sovjetunionen föll ihop 1991. Ukraina ärvde ingen skuld från Sovjetunionen, så landet började i ett gynnsamt läge. Men under det brutala återupprättandet av kapitalismen gagnades de ukrainska byråkraterna på statskassans bekostnad. Oligarkerna blev sanslöst rika på bekostnad av statens tillgångar, precis som i Ryska federationen, Vitryssland, Kazakstan, Tadzjikistan, etc. Samtidigt som ett antal oligarker blev utomordentligt rika fick de stöd från regeringens medlemmar, som lät dem komma över offentlig egendom för struntsummor. Regeringen finansierade en stor del av budgeten med lån, eftersom de allra rikaste i Ukraina knappt betalade någon skatt. Den ukrainska regeringen tog systematiskt till upplåning, inklusive från privata banker som hade bildats av oligarkerna. Medan oligarkerna drog nytta av alla möjliga sorters hjälp från staten, lånade de ut en del av dessa pengar till samma stat med räntor som gav stora profiter.

Utnyttjade regeringen lån från utlandet också?

– Ja, de tog lån i utlandet. De utfärdade skuldebrev på de internationella finansmarknaderna och lånade också från utländska banker. De lånade från IMF och Världsbanken. Under 1990-talet ökade skulden stadigt. IMF satte upp villkor när de gav lån till Ukraina. De genomförde

en chockstrategi med typiska nyliberala åtgärder: liberalisering och främjande av utrikes-handel, avskaffande av priskontroll på dagligvaror, minskade subventioner på basvaror som konsumeras av arbetare, försämring av en hel rad grundläggande tjänster. IMF främjade också den snabba privatiseringen av statligt ägda företag. Den satte upp fler och fler nya mål för att minska de offentliga underskotten. IMF har förvärrat osäkerheten på arbetsmarknaden genom att underlätta uppsägningar inom både den privata och offentliga sektorn. Resultatet av den politik som IMF rekommenderade har blivit katastrofalt – en enorm utarmning av befolkningen, så mycket att Ukraina 2015 låg i botten bland Europas alla länder vad gäller reallöner.

Är en stor del av Ukrainas skuld illegitim?

– Svaret är ja: den absolut största delen av Ukrainas skuld, om inte hela, är illegitim. Den avtalades inte i befolkningens intresse, man drog på sig den i den rikaste 1-procentens och de internationella lån givarnas intressen, på bekostnad av en dramatisk försämring av befolkningens sociala rättigheter och levnadsförhållanden. Och det ägde rum innan kriget och de ryska invasionerna av ukrainskt territorium. Redan före de två aggressioner som Ryska federationen under Vladimir Putins ledning begick 2014 och 2022 var fordringarna på Ukraina en skuld som inte gynnade befolkningen, och det var helt normalt att anse att befolkningen inte skulle betala tillbaka denna skuld.

Vilka delar av skulden ska prioriteras för avskrivning?

– IMF:s fordringar är de klart största av de multilaterala skulderna och bör avskrivas eftersom de har spelat en direkt roll under den gradvisa ödeläggelsen av Ukrainas ekonomi och de drastiskt försämrade levnadsförhållandena för en stor del av Ukrainas befolkning. IMF har också främjat berikandet av den rikaste 1-procenten och gynnat en ökad ojämlikhet.

Ett speciellt kapitel måste öppnas avseende Rysslands fordringar på Ukraina. I december 2013, när Ukraina hade Viktor Janukovyjtj som president som var nära knuten till Putins regim, övertygade Ryska federationen Ukrainas finansminister att utfärda skuldebrev på börser i Dublin på sammanlagt 3 miljarder dollar. Det var en första emission som förmodades följas av fler och gradvis nå 15 miljarder dollar. Så den första emissionen uppgick till 3 miljarder och alla skuldebrev som såldes i Dublin köptes av Ryska federationen via ett privat företag som de hade bildat i Irland. Räntan var 5 procent. Som ett resultat av folkliga mobiliseringar störtades Janukovyjtj 2014 och den ukrainska regeringen byttes ut. Mobiliseringarnas exakta karaktär är omtvistad eftersom det var både en verkligt folklig revolt med inslag av extremhögern, och interventioner av västmakterna som ville dra fördel av det folkliga missnöjet.

Den nya ukrainska regeringen fortsatte under en tid att betala tillbaka skulden till Ryssland. Totalt betalades 233 miljoner dollar i räntor. Så i december 2015 beslutade regeringen att avbryta betalningarna av skulden. I korthet rättfärdigade den ukrainska regeringen betalningsstoppet genom att förklara att den hade rätt att vidta motåtgärder mot Ryssland som hade angripit Ukraina och annekterat Krim. Och enligt internationell lag har faktiskt en stat rätt att under sådana omständigheter vidta motåtgärder och avbryta upp-fyllandet av ett kontrakt.

Ryska federationen drog fallet inför brittisk domstol i London. Det föreskrevs faktiskt att skuldebrev skulle utfärdas i enlighet med brittisk lag och att brittiska domstolar skulle ha domsrätt i händelse av konflikt. Därför lämnade Ryssland in ett klagomål mot Ukraina och bad den brittiska domstolen att beordra Ukraina att återuppta betalningarna. Domstolsförhandlingarna inleddes 2016. Den brittiska domstolen har ännu inte tagit ställning, men dom ska fällas inom några veckor eller månader. Det kom en första dom, som överklagades. Sedan hölls det den 11 november 2021 slutligen en förhandling i Storbritannien högsta domstol.

Det är värt att notera att den huvuddomare som bestämde i början av domstolsförhandlingarna var ingen mindre än Tony Blairs bror, William Blair, som till nyligen hade mycket nära affärsband till Putins Ryssland. Han hade en benägenhet att döma till fördel för Ryssland, eftersom det brittiska rättsväsendet vill vara tilltalande för investerare. William Blair ansåg att Ryssland inte hade utövat något verkligt tvång mot Ukraina. Han ansåg inte att det var någon konflikt mellan stater. Han godtog Rysslands påstående att företaget som köpte de ukrainska skuldsedlarna (Law Debenture Trust Corporation PLC) är en privat enhet. Men i verkligheten agerar detta företag direkt å Rysslands vägnar, och det var i själva verket Ryssland som köpte alla skuldebrev. Sedermera ifrågasatte appellationsdomstolen William Blairs utslag och nu har fallet nått Högsta domstolen.

Eftersom Ryssland invaderade Ukraina i februari 2022 och utför krigsbrott, är det svårt att se att Högsta domstolen i detta fall kommer att ställa sig på Rysslands sida mot Ukraina. Domen kommer att påverkas starkt av den dramatiska utvecklingen av konflikten mellan Ryssland och Ukraina. Om domstolen medger att Ryssland har utövat olaga tvång mot Ukraina och att Ukraina har rätt att vidta motåtgärder, så kommer det att bli ett prejudikat, och andra länder kommer att kunna återöppna detta i sina tvister med långgivare. Så det är en viktig fråga.

Vilken är DADTM:s ståndpunkt om att avskrivna Ukrainas skuld?

– CADTM anser att alla fordringar på Ukraina ska avskrivas. Det är skulderna hos privata långgivare, som utgör 80% av utlandsskulden, IMF:s och Världsbankens och andra multilaterala institutioners fordringar, och fordringar hos stater, som kallas bilaterala skulder. När CADTM kräver att Ukrainas skuld ska avskrivas på detta sätt, så ansluter den sig till en internationell petition som lades fram efter invasionen av Ukraina av sociala rörelser och personer i Ukraina som gör motstånd mot invasionen. Undertecknarna av petitionen säger helt riktigt: ”Den kaotiska upplåningen och den samhällsfientliga villkorsberoende skulden var resultatet av en fullständig oligarkisering: statens härskare var ovilliga att kämpa mot de förmögna och den blev alltmer skuldsatt. Lån gavs på villkor att de sociala utgifterna skars ner, och återbetalningen av lånen tvingade fram besparingar på livsviktiga behov och åtstramningar inom grundläggande ekonomiska sektorer.” Det räcker för att annullera Ukrainas skuld.

Vad gör den ukrainska regeringen?

– Istället för att vänta med alla betalningar av skulden för att kunna tillfredsställa befolkningens behov och göra motstånd mot den utländska aggressionen, fortsätter den ukrainska regeringen på ett rent nyliberalt sätt att återbetala skulden, utom fordringarna från Ryssland. Vi befinner oss därför i en ytterst allvarlig situation. Samtidigt som regeringen borde ställa in betalningarna av skulden, är den helt beslutsam att förbli trovärdig i finansmarknadernas och de olika långgivarnas ögon, så den fortsätter att ta betydande summor ur sin budget för att betala räntor på skulden.

Och dessutom lånar regeringen mer pengar. Den utfärdar krigsobligationer som säljs på finansmarknaderna. Så den ukrainska regeringen ökar skulden, den har också ökat ansökningarna om krediter från IMF, Världsbanken, Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling, Europeiska investeringsbanken och bilaterala långgivare. Den fortsätter att föra en nyliberal politik och gör samhällsfientliga åtstramningar, och hävdar att det krävs extraordinära ansträngningar för att kunna göra motstånd mot den ryska invasionen. Regeringen har bestämt att arbetare måste arbeta längre, att de måste ta ut mindre ledighet, och den har gjort det lättare för arbetsgivare att avskeda arbetare mitt i en krigssituation. Jag tycker att den befintliga regeringens politik måste fördömas. Vi borde ha ett helt annat förhållningssätt: ställa in betalningarna av skulden, fråga landet var de ukrainska oligarkernas tillgångar finns och expropriera dessa tillgångar och återlämna dem till det ukrainska folket. Det är givetvis också nödvändigt att expropriera de ryska oligarkerna och överföra deras tillgångar till en

återuppbyggnadsfond för Ukraina under kontroll av de sociala rörelserna. Men medan den internationella pressen koncentrerar sig just på de ryska oligarkerna har CADTM ingen anledning att anse att de ukrainska oligarkerna är allierade till det ukrainska folket. Klasskampen fortsätter även under kriget. De ukrainska oligarkerna måste hållas ansvariga och exproprieras, men i själva verket fortsätter de att berika sig på ett ytterst skamligt sätt, och det med hjälp från den ukrainska regeringen och utländska stater.

Den ukrainska regeringen borde också införa en krigsskatt på de rikaste 1-procenten för att finansiera krigsansträngningarna. Det borde göras en granskning av statsskulden med deltagande av medborgarna. Skulden har fått sådana proportioner att det är helt otänkbart att inte namnge dem som är ansvariga för den ytterst lättsinniga skuldsättning som den nuvarande och de tidigare regeringarna har genomfört.

Ursprungligen publicerad av CADTM. Översättning från engelska: Göran Källqvist

Vad är Sotsialny Ruch och vad kämpar vi för

Natalia Lomonosova och Oleksandr Kyselov

Internationalen 26/5 2022

När den danska rödgröna alliansens Enhetslistan höll sin årliga konferens den 15 maj, deltog ukrainarna Natalia Lomonosova och Oleksandr Kyselov från *Sotsialny Ruch* (Sociala rörelsen). Här återges **hela** deras tal om situationen i Ukraina (i Internationalen var det något nedkortat).

Oleksandr Kyselov och Natalia Lomonosova.

Medan vi talar fortsätter kriget: till och med i Ukrainas mest avlägsna regioner skjuts missiler, folk dödas, infrastruktur och hus förstörs och de levande berövas tillgång till det mest grundläggande. Kriget har gjort miljontals ukrainare till internt fördrivna i sitt eget land eller till flyktingar utomlands. Man kan se hur dussintals fortsätter att bo i Kievs tunnelbana på grund av att deras hus har förstörts av ryska bomber. Man kan se vård inrättningar överfulla av utsatta personer, äldre och invalider som tvingats till utmattande och farliga evakueringar, en lång och skrämmande väg sedan deras hem eller skolor bombades med flit.

Istället för hypotetiska funderingar om vilken imperialism som är det största hotet står vi inför konsekvenserna av ett brutalt angrepp som har inletts av en speciell imperialism, den ryska. Många talar om fred. Men fred är inget abstrakt begrepp: varje handling, varje beslut, varje ord har verkliga konsekvenser. Utan makt, utan stöd, utan vapen, så innebär det att kapitulera för de ryska kraven och gå med på ett faktiskt utländskt protektorat och ockupation av våra

territorier. Och vi ser vad det för med sig: urskillningslöst dödande, plundring, godtyckliga arresteringar, sexuellt våld och deporteringar.

Inte undra på att folkets motstånd enade många som var villiga att offra allt för att försvara sina hem mot inkräktaren: akademiker i städerna, fotbollshuliganer och fackföreningsaktivister. De kan inte stoppa ryska tanks och missiler bara med ord, och de har inte förmånen att resonera om den perfekta lösningen. I detta fall är en vägran att stöda arbetskamrater samma sak som att hugga dem i ryggen.

Igår jämförde någon situationen med att ge en kniv till en av pojkarna som slåss på skolgården. Tja, till att börja med har pojken som började slagsmålet, en kallhamrad mobbare, knivar i båda händerna. Ska man då bara titta på när en annan pojke slaktas, eller bry sig om att ingripa?

Med detta sagt uppskattar vi djupt och är vi ytterst tacksamma för Enhetslistans beredvillighet att ta itu med den nya verkligheten och inte skygga från att ta ansvar för svåra beslut.

Om vi övergår till vår regering, så ber vi er att skilja den frågan från folkets strävan efter självbestämmande och rätten till självförsvar. De flesta ukrainare har alltid varit väldigt kritiska mot våra härskare, och i egenskap av socialistisk organisation är *Sotsialny Ruch* det ännu mer.

Det ukrainska etablissemanget kan vara mycket cyniskt och manipulativt och använder patriotisk retorik för att främja ett ytterst vilt nyliberalt program. Kriget fortsätter och många problem förvärras, lokala regeringar och aktivister överväldigas av att evakuera eller tillhandahålla skydd och grundläggande behov åt flyktingarna.

Samtidigt har den nationella regeringen redan tagit en del steg i fel riktning. Man har infört begränsning av fackföreningarnas makt, minskad kontroll av arbetsgivarna och försök att avreglera arbetsförhållandena. Vi får höra att i hårda tider är statens ekonomi beroende av företagen som betalar skatter och löner. På något sätt saknas arbetarnas roll i denna bild. Vi ser det som vår uppgift att påminna regeringen om det. Och glöm heller inte bort de tusentals offentliganställda – inom sjukvården, den sociala sektorn, utbildningen, de offentliga transporterna – som riskerar sina liv för att fullgöra sin plikt, alla de som samtidigt gör det mot minimilön. Vi är fullt medvetna om regeringens brister, men det är den enda regering vi har. Som vänsteraktivister måste vi ta itu med det, rikta in våra ansträngningar på att lindra och bygga nätverk som kan hålla regeringen i schack, samtidigt som vi försöker överleva kriget.

Vad *Sotsialny Ruch* är, vad den har gjort och gör

Det är vad vi har gjort under de senaste månaderna. Vi, *Sotsialny Ruch*, är en plattform som förenar en progressiv vänster i Ukraina. Den bildades 2016 och syftar sist och slutligen till att bilda ett politiskt parti som ska representera arbetarklassen och förespråka alternativa sätt för samhällets utveckling. Idag har vi avdelningar i landets största städer och sympatisörer i de andra.

Vi har alltid främst riktat in oss på arbetarnas rättigheter: stöd till oberoende fackföreningsrörelser, juridisk hjälp, organisering av gatuaktioner och solidaritet. Under årens lopp har vi lyckats upprätta starka band till gruvarbetare, järnvägsarbetare, byggnadsarbetare och kranförare, sjuksköterskor och busschaufförer.

Sotsialny Ruch har alltid talat för en feministisk agenda. Vi stöder sjuksköterskornas och vårdarbetarnas kamp. Vi kämpar mot diskriminering och mot ekonomisk ojämlikhet. Dessutom försöker vi få med ett vänsterperspektiv i de bredare samhällsfrågorna och tar itu med frågor om klimatförändringar, antifascism och hbtq-rättigheter.

Vi stod inte heller och tittade på när kriget började. Mitt under chock och förvirring tog våra aktivister värvning i de lokala försvarsenheterna, samlade ihop och distribuerade humanitär hjälp, anslöt sig till och samordnade nätverk av frivilliga för att stöda fördrivna människor och aktivister som löpte risk, de som sökte skydd och de som for till fronten.

På organisatorisk nivå blev vi vänsterns röst och försökte ta kontakt med våra systerpartier och rörelser utomlands för att bygga internationella solidaritetsnätverk: genom att ringa, hålla tal, skriva petitioner och övertyga. Med tanke på de utbredda fördomarna och missuppfattningarna var diskussionerna ibland emotionellt tröttande, men med ett ovärderligt stöd från det polska partiet Razem (Tillsammans) lyckades vi skapa en gemensam plattform för Europeisk vänstersolidaritet, som kräver entydigt stöd till det ukrainska folkets kamp mot imperialismen och för upphävande av den orättfärdiga utlandsskulden. Vi är stolta över att ha Enhetslistan som en av undertecknarna. Dessutom var vi glada över att välkomna era representanter som gäster i Lviv, tillsammans med parlamentariker och fackföreningsmedlemmar från olika länder, som kom för att få förstahandsinformation från civila aktörer på plats. Samtidigt arbetar vi för att förena olika arbetarinitiativ i landet och utomlands: hittills har redan tre humanitära konvojer med arbetarhjälp skickats till Ukraina.

Vi är troligen den enda vänsterrösten i landet och får mycket uppmärksamhet, och vi känner ännu större ansvar för att vara arbetarklassens företrädare och bygga starka politiska gräsrotter när kriget tar slut. Idag samlar Enhetslistan ihop bidrag till *Sotsialny Ruch* och vi uppskattar varenda öre.

Framtiden och avslutande anmärkningar

Vi delar er oro över och problemen för social- och sjukvården, infrastruktur och utbildning. Och vi hoppas att kriget en dag tar slut så att vi uteslutande kan koncentrera oss på kampen för löner till sjuksköterskor och socialarbetare, för rätten till staden och rimliga hyror, precis som vi gjorde före 24 februari. Men vi menar också att ställa frågan om att man måste välja mellan utgifter på sjukvården och den sociala sektorn i ert land och militär hjälp till Ukraina kan vara kortsiktigt i ett längre perspektiv. Om Ukraina förlorar kriget och ockuperas fullständigt av Ryssland, så är det oundvikligt med en ökande militarisering och ökade militära utgifter i hela Europa. Det är inte svårt att föreställa sig på bekostnad av vad det kommer att göras.

”En stark välfärdsstat är ingen lyx” – sas det igår. Ukrainarna har också rätt till det och att kämpa för det. Och det är omöjligt att tänka sig en övergång till en demokratisk socialism under rysk ockupation. En enad ståndpunkt inom den internationella vänstern, vare sig vi talar om militärt stöd och hjälp eller stöd för att avskryva Ukrainas utlandsskuld, kommer att hjälpa oss att inte bara försvara oss utan också bygga ett mer solidariskt och jämlikt samhälle efter kriget.

Förhoppningsvis kommer kriget att ta slut, och det som kommer sedan är att bygga upp landet. Högst troligt kommer det nödvändiga stödet för det att komma från väst. Det är av största vikt att kontrollera under vilka villkor hjälpen kommer. Den får inte komma med ett förslavande beroende av lån och ny åtstramningspolitik.

Vi ser återuppbyggnaden av Ukraina som ett socialt inriktat projekt enbart i syfte att hjälpa landets befolkning, istället för att berika de lokala och utländska affärseliterna. Projektet ska bygga upp samhällsservice och boende och rikta in sig på att förbättra vanliga arbetares liv, och inte göra landet mer tilltalande för utländska företag. Vi uppmanar er att bestämt stöda den här sortens återuppbyggnad efter kriget.

Slutligen säger det sig själv att inte bara Ukraina är angripet idag, utan folken i Kurdistan och Palestina har sedan länge stridit för frihet! Det vore hyckleri att ignorera deras lidande, så följaktligen vill vi uttrycka vårt fulla stöd till deras kamp.

Länge leve den internationella solidariteten!

Översättning från engelska, Göran Källqvist.

Fackliga utmaningar i krigets Ukraina

Søren Søndergaard

Internationalen 26/5 2022

Första veckan i maj var den danske politikern Søren Søndergaard från rödgröna Enhetslistan i Ukraina för att delta i en solidaritetskonferens mot Putins invasion. Han träffade ett antal ukrainska fackföreningsmän, bland andra Olexander Skyba från Järnvägsarbetarnas fria fackförening i Kiev.

Från dag ett var järnvägsarbetarna fullt involverade i kriget. Vissa i militära självförsvarsstyrkor och andra med att transportera flyktingar och förnödenheter, eftersom järnvägen från början var det mest effektiva transportmedlet. Samtidigt fick de som fackförbund utkämpa ytterligare en kamp, nämligen mot en lag som gav arbetsgivare rätt att säga upp anställda och sänka lönerna utan några argument, samtidigt som de rika fick skattelättnader och andra privilegier. Olexander berättade också om det fortsatta arbetet med att transportera varor och rädda flyktingar bort från krigszonen, ofta under rysk beskjutning, vilket även kan ses på tågen efteråt. Människor som Olexander och hans kollegor är vardagshjältar i kampen mot den ryska invasionen och förtjänar verkligen vår solidaritet.

Jag pratade också med Oksana Slobodana från Lvivs regionala hälsoarbetarförbund. Hon berättade bland annat om hur många år av nedskärningar urholkat sjukvården. Det har visat sig fullt ut av den ryska attacken, där sjukvårdspersonal kämpar med sina liv som insats för att rädda andras liv och hälsa.

– Många sjukhus har drabbats av ryska bomber och sjukvårdspersonal har dödats eller skadats. Sjukvårdspersonalen i de ockuperade områdena befinner sig i en särskilt svår situation. De har ålagts att skriva på nya kontrakt och därmed tjäna ockupationsmakten. Om de vägrar kan det kosta dem jobbet eller ännu värre. Men om de accepterar, då kan de uppfattas som förrädare när kriget är över, säger Oksana.

Jag hade också ett långt samtal med Vasyl Andrejev, som idag är ledare för byggnadsarbetarnas förbund. Jag träffade honom första gången 2014, där han deltog i ett möte i Bryssel mellan EU-parlamentariker och fackliga aktivister i Trade Union Network in Europe (TUNE). Vasyl berättade om det stora problemet med att säkerställa medlemmarnas och anställdas fysiska överlevnad, till exempel genom att tillhandahålla tak över huvudet, mat och medicin till de som har varit tvungna att fly från krigsområdena. Dessutom arbetar man fortfarande med alla de vanliga fackliga uppgifterna, såsom utebliven lön, nedläggning av jobb, utbildning och stigande priser. Dessa problem har naturligtvis förvärrats avsevärt av kriget. Till exempel har 460 skolor, inklusive tekniska skolor, förstörts av bombningar. Trots nuvarande svårigheter handlar det också om framtiden. Till exempel är det angeläget att komma igång med återuppbyggnaden av de många förstörda bostäderna. Om bara ett halvår är vintern tillbaka med snö och bitande kyla.

Översättning från danska: Per Leander

Offensiv

Global solidaritet med ryska antikrigsaktivister

Robert Bielecki

Offensiv 26/5 2022

Utanför ryska ambassaden i Stockholm (Foto: Natalia Medina).

Fredag den 20 maj anordnade International Socialist Alternatives (ISA) sektioner runtom i världen solidaritetsaktioner för Dzjavid Mamedov och andra antikrigsaktivister som har fängslats under Putinregimens hårdnande förtryck (se foton). I Stockholm protesterade Rättvisepartiet Socialisterna utanför ryska ambassaden, där vi även överlämnade ett protestbrev.

Det flygblad som ISA hade producerat inför solidaritetsaktionerna återges här:

Det har snart gått tre månader sedan Putinregimen invaderade Ukraina. Redan från början har tiotusentals ryssar gjort motstånd och modigt kritiserat kriget och regimen, med stor risk för politisk förföljelse och arresteringar. Mer än 15 000 människor har gripits, många har utsatts för polisvåld, tortyr och långa fängelsestraff.

Dzjavid Mamedov är socialist, antikrigsaktivist, aktiv för kvinnors och hbtq+-rättigheter, organisatör av studentfack, och deltagare i protesterna mot Lukasjenko i Belarus och mot Putinregimen i Ryssland. Idag är han i fängelse efter att ha arresterats för tredje gången för sitt motstånd mot kriget.

Regimen har försökt isolera honom och skrämja honom, låsa in honom och placera polisspioner i hans cell. Polisen grep honom på hans arbetsplats och bevakade hans bostad omedelbart efter hans förra period i fängelse. Nu försöker de konstruera ett brottsåtal mot honom, och nästa gång kan han dömas till 5 eller 10 års fängelse. Han måste skyddas.

Dzjavid är inte ensam. Kritt Ukraintsev, som ledde strejken för cykelbuden, och redaktionen för studenttidningen DOXA, som tagit ställning mot kriget är också bland de många gripna. Alla som protesterat mot kriget måste släppas omedelbart!

ISA kräver:

- Omedelbart frigivande av Dzjavid Mamedov och alla som protesterat mot kriget.
- Omedelbart slut på kriget i Ukraina, tillbakadragande av alla ryska trupper, slut på Natos expansion och sanktioner.
- Dramatisk minskning av militärutgifterna – resurserna ska gå till vård, utbildning och återuppbyggnad.

- För arbetarsolidaritet i Ryssland, Ukraina och hela Europa mot krigshetsare, oligarker och högerpolitiker. För en socialistisk värld där nationers självbestämmande inklusive minoriteters rättigheter är säkrade, och där natur- och industriresurser är offentligt ägda och demokratisk planerade i allas intresse.

Riktpunkt

Stödjer Sveriges Fredsråd den ryska invasionen?

Redaktionen

Riktpunkt 9/5 2022

Agneta Norberg

2 maj kl. 11:55 · 🌐

För första gången sedan, 1973, deltog jag inte i Vs 1:a majtåg. Jag har lämnat Vänsterpartiet för deras hållning i Ukraina -frågan som i praktiken utgör stöd till de nazistiska härjningarna i Ukraina. Jag hoppas att de ryska styrkorna stannar kvar och gör jobbet så att landet blir denaziterat och neutralt. Nazzarna dödade 4 miljoner judar och kommunister vid andra världskriget i Ukraina . Ryssland har inte glömt det och önskar inte ha en lång gräns till ett nazistiskt land. Jag stöder detta. Det (V) borde göra är att lära sig vad som verkligen hände i Ukraina,2014 ,då USA såg till att nazzarna kom till makten genom att störta, Viktor Janukovich, den lagligt valde presidenten,och tillsätta "Yats" som Viktoria Nuland, kallade sin kelgris...nazisten, Arsenij Yatsenyuk.

INRIKES Sveriges Fredsråd är en paraplyorganisation som samlar flera självständiga grupper, organisationer och tidningar. Sedan invasionen har organisationen varit snubblande nära att ta ställning för Ryssland, utan att faktiskt göra det. Efter 1 maj gjorde dock dess ordförande saken klar.

I flera artiklar som har publicerats sedan den ryska invasionen har Sveriges Fredsråd förklarat den ryska invasionen med att det egentligen är "USA [som] startade konflikten" och hur Ryssland blev "trakasserade från Östersjön till Svarta havet". Med detta har man hela tiden velat förminska den ryska bourgeoisieens agerande och rationalisera invasionen av Ukraina.

Hållningen är principiös och frikopplar konflikten från kapitalismen och imperialismen. I den berättelse som Sveriges Fredsråd väver angriper det aggressiva Väst det beskedliga Öst, som egentligen bara ville leva i fred. Illusionerna haglar tätt och man bidrar knappast till en förståelse av hur konflikten har sina rötter i hur själva systemet fungerar, hur det oundvikligen tvingar fram konflikter.

Från insinuationer till öppet erkännande

I ett inlägg på Facebook skriver Sveriges Fredsråds ordförande Agneta Norberg om att hon för första gången sedan 1973 inte deltog i Vänsterpartiets demonstrationståg på 1 maj. Anledningen? Deras hållning i Ukraina-frågan. Mot den finns visserligen mycket kritik att rikta, men Norbergs kritik kommer från ett annat håll.

Hon skriver i inlägget att hon "hoppas att de ryska styrkorna stannar kvar och gör jobbet så att landet blir denaziterat och neutralt" och att hon stöder Rysslands kamp för att inte "ha en lång gräns till ett nazistiskt land".

Den ryska invasionen har därmed stöd i Sveriges Fredsråd, som inte längre förmår ta ställning för freden, utan i en uppgörelse mellan imperialisterna ställer sig på den enas sida. Utspelet sätter också fingret på något viktigt – fredsrörelsen måste vara revolutionär och ideologiskt medveten, annars kan den inte spela en positiv roll.

I Sveriges Fredsråd återfinns en rad föreningar och organisationer, såsom föreningen Nej till Nato, Svenska Fredskommittén och Svensk-Kubanska Föreningen. Det är oklart i vilken utsträckning även dessa organisationer ställer sig bakom Sveriges Fredsråds inställning.

RÄTTELSE: Agneta Norberg är sedan föreningens årsmöte 2022 inte längre ordförande i Sveriges Fredsråd. Detta framgår emellertid inte av hemsidan, som den 9 maj fortfarande anger henne som ordförande för organisationen.